

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-41 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-27/395-148
Karar Tarihi : 31.3.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Aytül TOKATLI, Didem ULUÇ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu
Tunus Caddesi No:4 06680 Bakanlıklar / Ankara

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

Kırmacı Turizm İnşaat Gıda ve İhtiyaç Mad. San. Tic. Ltd. Şti.
Gazipaşa Mah. Kurtul Sok. no:12 Bilecik

E. DOSYA KONUSU: Bilecik ilinde faaliyet gösteren BES Ekmek firmasının maliyetin altında satış yapmak suretiyle rekabeti kısıtladığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle, Bilecik Ticaret Odasına kayıtlı BES ekmek fırınının maliyetinin altında fiyatla satış yaptığı ve söz konusu eylemin rekabeti kısıtladığı iddiası dile getirilmiş, konuyla ilgili gereğinin yapılması talep edilmiştir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.2.2010 tarih ve 1503 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.2.2010 tarih ve 2010-3-41/İİ-10-AT sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 4.3.2010 tarih ve 10-21/275-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.3.2010 tarih ve 2010-3-41/ÖA-10-AT sayılı Önaraştırma Raporu 26.3.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/118 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; Bilecik ilinde faaliyet gösteren BES ekmek fırınının maliyetin altında satış yapmak suretiyle rekabeti kısıtladığı iddiasına yönelik önaraştırma döneminde yapılan inceleme ve değerlendirmeler ışığında; ilgili pazarda hakim durumda bulunmayan Kırmacı Turizm İnşaat Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.(BES ekmek fırını)'nin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediği, dolayısıyla şikayete yönelik olarak Kanununun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

60 Ekmek, ülkemizdeki tüketiciler tarafından en temel gıda maddesi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, ekmeğe olan talebin fiyat esnekliği çok düşüktür. Diğer bir deyişle, ekmeğin tüketiciler gözünde olmazsa olmaz bir ürün niteliğindedir. Bu çerçevede çeşitli ekmeğin türlerinin tüketici nazarında birbirini ikame edebilme derecesinin yüksek olması, ekmeğin temel gıda maddesi olması ve diğer gıda maddeleri ile ikame edilememesi gerçeğinden hareketle ilgili ürün pazarı “*ekmek pazarı*” olarak kabul edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

70 Şikayete konu teşebbüs, Bilecik il merkezinde faaliyet göstermektedir. Bilecik Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği yetkilisi ile raportörlerce yapılan telefon görüşmesinde ilçelerdeki ekmeğin üretiminin talebi karşılaması dolayısıyla, merkezden ilçelere ekmeğin satışı yapılmadığı ifade edilmiş olmakla beraber, gerek ilçeler arasında gerekse ilçelerden merkeze ekmeğin girişi konusunda herhangi bir engelin bulunmadığı anlaşılmıştır.

Önaraştırma sırasında edinilen bilgiler ve Kurulun geçmiş kararları çerçevesinde şikayete konu iddianın değerlendirilmesi bakımından; ilgili pazar en dar olarak “*Bilecik il merkez*”, en geniş olarak da “*Bilecik İli*” olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

80 Şikayet kapsamında ilk olarak Bilecik Sanayi ve Ticaret Odası ardından, Bilecik Esnaf ve Sanatkarlar Birliği ile Raportörlerce telefon görüşmeleri yapılmış, her iki kuruluştan ildeki fırın sayısı ve bu fırınların ekmeğin kapasitelerine ilişkin bilgi istenmiştir. İstenen bilgiler Kurum kayıtlarına 19.3.2010 tarih, 2405 sayılı ve 24.3.2010 tarih, 2507 sayılı yazılar ile intikal etmiştir. Bilecik Sanayi ve Ticaret Odası ile yapılan telefon görüşmesi sonucunda, başvuruda sözü edilen BES Ekmek fırınının ticari unvanının “Kırmacı Turizm İnşaat Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.” olduğu bilgisine de ulaşılmıştır.

90 Teşebbüslerin düşük fiyat uygulamaları, genel olarak 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesi kapsamında ele alınabilmektedir. 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde hâkim durum “*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*” şeklinde tanımlanmaktadır. Anılan madde hükmü uyarınca, bir teşebbüsün 6. madde kapsamında yasaklanan davranışlarda bulunması, ancak ilgili teşebbüs ya da teşebbüslerin hakim durumda bulunmasıyla mümkündür.

100 Hâkim durumun en önemli göstergesi teşebbüsün ilgili pazardaki payıdır ve çoğu durumda %40’ın altındaki pazar payları hâkim durum tespiti için yeterli gösterge

değildir. Bilecik Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği ile Raportörlerce yapılan telefon görüşmesinden, odaya kayıtlı olup il merkezinde faaliyet gösteren 4-5 fırın bulunduğu, Bilecik Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı fırın sayısının ise yaklaşık 15-20 civarında olduğu bilgisine ulaşılmıştır. İlçelerdeki fırınlar da dahil edildiğinde Bilecik ilindeki fırın sayısı 47'ye yükselmektedir.

110 Bilecik Sanayi ve Ticaret Odası ile Bilecik Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği'nden edinilen bilgilere göre, Bilecik il merkezinde faaliyet gösteren odalara kayıtlı olan teşebbüsler ve bu teşebbüslerin kapasite oranlarına ilişkin bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir. Tabloda kapasite rakamlarından hareketle, şikayete konu teşebbüs olan BES Ekmek fırınının hakim durumda olup olmadığının tespitine yönelik olarak Bilecik il merkezindeki fırınların pazar payları da hesaplanmıştır.

Tablo 1: Bilecik il merkezinde faaliyet gösteren fırınlara ait kapasite ve pazar payı bilgileri

Teşebbüs	Kapasite Rakamları	Pazar Payı (%)
Bayraktar Unlu Mamuller		
Satı Düzgün-Belediye Ekmek Fabrikası		
Yeşil Çeltik Gıda		
Başak Ekmek ve Unlu Mamuller		
Kırmacı Turizm İnşaat Gıda Ltd. (BES Ekmek)		
Yıldızlar Unlu Mamuller İmalatı ve Nakliyat		
Öz-kur Gıda Ltd.		
Özfidanlar Gıda Ltd.		
İsmail Öktem- Öktem Ekmek Fırını		
Dörttaş Gıda Ltd.		
Öz Ekmek		
Lokman Şeker- ŞEKER Ekmek Fırını		
TOPLAM		

Kaynak: Bilecik Sanayi ve Ticaret Odası ile Bilecik Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği

120 Tablo 1'den de görüldüğü gibi şikayete konu teşebbüs olan BES Ekmek fırını, il merkezinde faaliyet gösteren fırınlar arasında %.....'lik bir pazar payına sahiptir. Sahip olduğu pazar payı itibarıyla şikayete konu teşebbüs, il merkezindeki ekmek piyasasında hakim durumda değildir. Hatta teşebbüs ildeki en büyük pazar payına sahip konumundadır. Bu kapsamda faaliyet gösterdiği pazarda hakim durumda bulunmayan BES Ekmek fırınının düşük fiyat uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmeyeceği kanaatine varılmıştır. Kaldı ki pazarın kapsamı Bilecik ili olarak genişletildiğinde, BES Ekmek fırınının oldukça küçük bir pazar payına sahip olduğu söylenebilecektir.

130 Şikayete konu bir diğer husus, BES Ekmek fırınının il merkezindeki bakkallara ekmek vermediği, ekmeği sadece kendi bünyesindeki şubeleri aracılığıyla sattığı iddiasıdır. Ancak dikey bütünleşik bir teşebbüsün ürettiği ürünleri ekonomik bütünlüğü içindeki diğer bir şirket aracılığıyla pazara sunması olağan bir durum olup, hakim durumda bulunmadığı sürece bu tür bir davranış teşebbüsün kendi ticari kararı olarak değerlendirilecektir.

J. SONUÇ

140 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.